

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

31. jaanuar 2018*

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Kohtualluvus ning kohtuotsuste täitmine tsiviil- ja kaubandusajades – Määrus (EL) nr 1215/2012 – Artikli 11 lõike 1 punkt b ja artikli 13 lõige 2 – Kohtualluvus kindlustusajade puhul – Isikuline kohaldamisala – Mõiste „kahjustatud isik“ – Kindlustusvaldkonna ettevõtja – Erand

Kohtuasjas C-106/17,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Sąd Okręgowy w Szczecinie (Szczecini piirkondlik kohus, Poola) 30. jaanuari 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 28. veebruaril 2017, menetluses

Paweł Hofsoe

versus

LVM Landwirtschaftlicher Versicherungsverein Münster AG,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president J. Malenovský, kohtunikud D. Šváby (ettekandja) ja M. Vilaras,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- LVM Landwirtschaftlicher Versicherungsverein Münster AG, esindaja: *radca prawny* M. Siewiera-Misiuda,
- Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,
- Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ja P. Lacerda,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Heller ja A. Stobiecka-Kuik,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: poola.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 11 lõike 1 punkti b ja artikli 13 lõiget 2.
- 2 Taotlus esitati kohtuvaidluses, milles on vastamisi Paweł Hofsoe ja LVM Landwirtschaftlicher Versicherungsverein Münster AG (edaspidi „LVM“), kelle asukoht on Münsteris (Saksamaa), ja milles vaieldakse Paweł Hofsoe poolt Poola kohtutele esitatud nõude üle mõista LVMilt välja võlgnetav kindlustushüvitis.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1215/2012

- 3 Määruse nr 1215/2012 põhjendustes 15 ja 18 on öeldud järgmist:

„(15) Kohtualluvuse eeskirjad peaksid olema hästi prognoositavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga. Seepärast peaks alati olema tagatud kohtualluvus kostja elukoha alusel, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui vaidluse sisu või poolte autonoomia eeldab teistsugust seost. Selleks et ühiseeskirjad oleksid läbipaistvamad ja et vältida vastuolulist kohtualluvust, peab juriidilise isiku alaline asukoht olema autonoomselt kindlaks määratud.

[...]

(18) Kindlustus-, tarbija- ja töölepingute puhul tuleks nõrgemat poolt kaitsta soodsamate kohtualluvuse eeskirjadega kui üldised eeskirjad.“
- 4 Määruse II peatükk, mis näeb ette kohtualluvuse eeskirjad, sisaldab 1. jagu, milles paiknevad pealkirja „Üldsätted“ all artiklid 4–6.
- 5 Nimetatud määruse artikli 4 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesoleva määruse kohaselt esitatakse hagi isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse sõltumata nende kodakondsusest.“
- 6 Määruse artikli 5 lõikes 1 on ette nähtud, et:

„Isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib hagi esitada teise liikmesriigi kohtusse üksnes käesoleva peatüki 2.–7. jaos sätestatud korras.“
- 7 Kindlustusajades valdkonna kohtualluvust reguleerivad määruse nr 1215/2012 artiklid 10–16, mis sisalduvad määruse II peatüki 3. jaos.

8 Määruse artikli 11 lõikes 1 on sätestatud:

„Kindlustusandja vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib esitada hagi kas:

[...]

b) kui tegemist on kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isiku esitatud hagiga, muus liikmesriigis hageja alalise elukoha kohtusse [...]

[...]“.

9 Määruse artikli 13 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Artikleid 10, 11 ja 12 kohaldatakse hagide suhtes, mille kahjustatud isik algatab otse kindlustusandja vastu juhul, kui sellised otsehagid on lubatud.“

10 Tarbijalepingute valdkonna kohtualluvust reguleerivad eeskirjad on ette nähtud sama määruse artiklites 17–19.

11 Määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõige 1 sätestab:

„Asjades, mis puudutavad lepinguid, mille isik on tarbijana sõlminud oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil, määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao alusel, ilma et see piiraks artikli 6 ja artikli 7 punkti 5 kohaldamist, kui tegemist on:

a) järeelmaksuga kaupade müügilepinguga,

b) osamaksetena tasutava laenulepinguga või muud liiki krediidlepinguga, mis sõlmiti kaupade müügi rahastamiseks, või

c) muudel juhtudel lepinguga, mis on sõlmitud isikuga, kes tegeleb tarbija alalise elukoha liikmesriigis äri- või kutsetegevusega või kelle selline tegevus on mis tahes vahenditega suunatud nimetatud liikmesriiki või mitme liikmesriigi hulgas ka nimetatud liikmesriiki, ning kui leping kuulub sellise tegevuse raamesse.“

12 Määruse artiklis 81 on ette nähtud, et seda „kohaldatakse alates 10. jaanuarist 2015, välja arvatud artiklid 75 ja 76, mida kohaldatakse alates 10. jaanuarist 2014“.

Poola õigus

13 Tsiviilseadustiku 23. aprilli 1964. aasta rakendamise seaduse (ustawa Kodeks cywilny) põhikohtuasja suhtes kohaldamisele kuuluva redaktsiooni (*Dz. U.*, 1964, nr 16, jrk nr 93, redaktsioonis, mis on avaldatud *Dz. U.*, z 2016, jrk nr 380, V; edaspidi „tsiviilseadustik“) artiklis 509 on sätestatud:

„§ 1. Võlausaldaja võib nõude ilma võlgniku nõusolekuta üle anda (loovutada) kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus seaduse, lepingutingimuse või võlasuhte olemusega.

§ 2. Koos nõudega lähevad omandajale üle kõik sellega seotud õigused, eelkõige õigus tasumata viivitusintressile.“

14 Sama seadustiku artikli 822 § 4 sätestab:

„Isik, kellel on seoses tsiviilvastutuskindlustusega kaetud juhtumiga õigus kahjuhüvitisele, võib asjaomase nõude esitada vahetult kindlustusandja vastu.“

15 22. mai 2003. aasta seaduse tsiviilvastutuskindlustuse, kindlustusseltside garantiifondide ja liikluskindlustusseltside Poola büroo kohta (ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych; *Dz. U.*, 2003, nr 124, jrk nr 1152) artikli 20 lõikes 1 on sätestatud:

„Kohustusliku tsiviilvastutuskindlustuse lepingutest tulenevate nõuetega seotud hagsid või hagsid, mis hõlmavad tsiviilvastutuskindlustuslepingutel põhinevaid nõudeid, võib esitada üldise kohtualluvuse normide kohaselt pädevale kohtule või kohtule, kelle tööpiirkonnas on kannatanu või kindlustuslepingus märgitud soodustatud isiku elu- või asukoht.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

16 4. juulil 2014 Saksamaal juhtunud liiklusõnnetuses, mille põhjustas LVMis kindlustatud Saksamaa kodanik, sai kahjustada Poola alalisest elanikust füüsilise isiku mootorsõiduk.

17 Selle mootorsõiduki omanik sõlmis eelneva tõttu 12. juulil 2014 üürilepingu asendussõiduki määramata ajaks kasutamise kohta. Üürisumma oli 200 Poola zlotti (PLN) (umbes 47,5 eurot) päevas, üürisuhe kestis 22. septembrini 2014 ja üüri kogusumma oli seega 14 600 zlotti (umbes 3465 eurot).

18 LVMi Poolas esindav äriühing maksis aga nimetatud isikule hüvitist üksnes 2800 Poola zloti ulatuses (umbes 665 eurot).

19 Selleks et saada hüvitist ülejäänud summas ehk 11 800 Poola zloti ulatuses (umbes 2800 eurot), sõlmis kõnesolev isik 22. septembril 2014 nõude üleandmise lepingu, millega ta loovutas oma õiguse kahjuhüvitisele Paweł Hofsoele, kes tegeleb majandustegevusega Szczecinis (Poola).

20 Oma majandustegevuse raames tegeleb Paweł Hofsoe nende kahjuhüvitis- ja intressinõuete sissenõudmisega kindlustusandjatelt, mille on talle lepingu alusel loovutanud kahjustatud isik, kellel on õigus hüvitist ja viivitusintresse saada.

21 Paweł Hofsoe esitas 2. veebruaril 2015 hagi Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum'ile (Szczecini esimese astme kohus), millega palus käesoleva kohtuotsuse punktis 19 nimetatud loovutamislepingule tuginedes mõista kostjalt LVMilt välja asendussõiduki üürile vastav kahjuhüvitis koos viivitusintressiga: summas 11 800 zlotti (umbes 2800 eurot).

22 Näitamaks, et see kohus on pädev kohtuasja lahendama, kuna tegemist on kahjustatud isiku alalise elukoha järgse kohtuga, tugines Paweł Hofsoe 22. mai 2003. aasta seaduse tsiviilvastutuskindlustuse, kindlustusseltside garantiifondide ja liikluskindlustusseltside Poola büroo kohta artiklile 20 ja Euroopa Kohtu 13. detsembri 2007. aasta otsusele FBTO Schadeverzekering (C-463/06, EU:C:2007:792).

23 LVM vaidlustas siiski kohtuasja allumise nimetatud Poola kohtule, tuginedes selleks määruse nr 44/2001 artikli 9 lõikele 1 koostoimes sama määruse artikli 11 lõikega 2. LVM väitis nimelt, et mõistet „kahjustatud isik“ selle määruse artikli 11 lõike 2 tähenduses tuleb tõlgendada sõna-sõnalt, nii et Paweł Hofsoe ei saa pöörduda Poola kohtu poole isikuna, kellele kahjustatud isik on oma nõude loovutanud.

24 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie (Szczecini esimese astme kohus) leidis siiski 13. mai 2015. aasta lahendis, et kohtuasi allub talle.

- 25 Põhjendamaks apellatsioonkaebust, mille LVM eelotsusetaotluse esitanud kohtule Sąd Okręgowy w Szczecinie'le (Szczecini piirkondlik kohus) selle lahendi peale esitas, väitis LVM põhiosas, et esimese astme kohus eiras määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõiget 2 koostoimes selle määruse artikli 11 lõike 1 punktiga b, kui ta otsustas vastupidi määruse põhjendustest 15 ja 18 ning Euroopa Kohtu praktikast lähtuvatele suunistele, et Paweł Hofsoed tuleb kohtumenetluses pidada nõrgemaks pooleks. Nimelt ei ole viimati nimetatud isiku näol tegemist kahjustatud isiku endaga, vaid kindlustusettevõtjatelt võlgu oleva kindlustushüvitise sissenõudmisega tegeleva ettevõtjaga. Lisaks, kuna määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõikes 2 sätestatu puhul on tegemist erandiga määruse artikli 4 lõikes 1 ette nähtud kohtualluvuse üldeeskirjast, siis tuleb seda tõlgendada kitsalt.
- 26 Paweł Hofsoe väidab omalt poolt, et kohtualluvuse omistamine selle paiga kohtule, kus on kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isiku alaline elukoht, nagu nägi ette määruse nr 44/2001 artikli 9 lõike 1 punkt b, mis asendati määruse nr 1215/2012 artikli 11 lõike 1 punktiga b (edaspidi „forum actoris“), ei ole piiratud üksnes otseselt kahjustatud isikuga ja et isik, kellele kahjustatud isik on oma nõude loovutanud, võib samuti sellele tugineda.
- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab vajalikuks esitada Euroopa Kohtule küsimuse, kuna määruse nr 1215/2012 artikli 11 lõike 1 punktis b ette nähtud kohtualluvuse määramise eeskirjade isikuline kohaldamisala sõltub kõnesoleval juhtumil määruse artikli 13 lõikes 2 toodud mõiste „kahjustatud isik“ tõlgendamisest. Nimelt allub asi eelotsusetaotluse esitanud kohtule vaid siis, kui tuleb asuda seisukohale, et mõiste „kahjustatud isik“ hõlmab kindlustusvaldkonna ettevõtjat, kellele on üle antud otseselt kahjustatud isiku hüvitenõue kindlustusandja vastu, kelle juures on kindlustatud liiklusõnnetuses kahjustada saanud mootorsõiduk.
- 28 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib sellega seoses, et vastavalt tsiviilseadustiku artikli 509 §-le 2 „loovutatakse nõuet üle andes kõik sellega seotud õigused“. Neil asjaoludel peaks nõude loovutamiseiga üle minema ka võimalus kasutada vastavat kohtualluvust. Niisugune tõlgendus aitaks täita nõrgema poole kaitse eesmärki, mis on kindlustusvaldkonnas kehtivate valikulise kohtualluvuse eeskirjade alus.
- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et mõistega „kahjustatud isik“ on nii määruse nr 44/2001 artikli 11 lõike 2 kui ka määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõike 2 mõttes silmas peetud nii isikut, kes on vahetult kahju kannatanud, kui ka isikut, kes kandis kahju üksnes kaudselt. Seega peaks nimetatud mõiste laienema isikule, kes tegeleb füüsilise isikuna kutse- või majandustegevusega, mis seisneb kindlustushüvitise sissenõudmises kindlustusandjatelt, lepingu alusel, millega otseselt kahjustatud isik on nõude talle loovutanud. Niisugust lahendust õigustab eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul iseäranis see, et käesoleval juhtumil on majanduslikust ja organisatsioonilisest vaatepunktist vaadatuna ilmselgelt tasakaalust väljas Paweł Hofsoe olukord ja juriidilisest isikust kindlustaja olukord, kelle võimalused on kõnesolevas küsimuses palju laiemad.
- 30 Konkreetselt selline lähenemine põhikohtuasja poolte olukorda puudutavas toob esile erinevuse põhikohtuasja aluseks olevate asjaolude ja 17. septembri 2009. aasta kohtuotsuse Vorarlberger Gebietskrankenkasse (C-347/08, EU:C:2009:561) ja 26. mai 2005. aasta kohtuotsuse GIE Réunion européenne jt (C-77/04, EU:C:2005:327) langetamise aluseks olnud asjaolude vahel.
- 31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib samas, et tõlgendus, mida ta pooldab määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõike 2 – koosmõjus sama määruse artikli 11 lõike 1 punktiga b – puhul, riivab erandite kitsa tõlgendamise põhimõtet ja konkreetsemalt selle määruse artikli 5 lõiget 1 koostoimes sama määruse põhjendusega 15.

- 32 Niisuguses kontekstis otsustas Sąd Okręgowy w Szczecinie (Szczecini piirkondlik kohus) kohtuasjas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõikes 2 sisalduvat viidet sama määruse artikli 11 lõike 1 punktile b tuleb tõlgendada nii, et füüsiline isik, kes tegeleb majandus- või kutsetegevuse raames muu hulgas kahjuhüvitise sissenõudmisega kindlustusandjalt, võib otseselt kannatanult lepingu alusel omandatud nõudele tuginedes esitada – liiklusõnnetuse põhjustanud isiku tsiviilvastutuse kindlustanud kindlustusseltsi vastu, kelle asukoht on muus liikmesriigis kui kannatanu elukohaliikmesriik – kõnealuse nõudega seotud hagi kannatanu elukohaliikmesriigi kohtule?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 33 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub sisuliselt selgitada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõiget 2 koostoimes artikli 11 lõike 1 punktiga b tuleb tõlgendada nii, et neile sätetele võib tugineda füüsiline isik – kelle majandus- või kutsetegevus seisneb muu hulgas kahjuhüvitise sissenõudmises kindlustusandjalt nõude loovutamise lepingu alusel, mille ta on sõlminud liiklusõnnetuses kannatanuga –, et esitada kahjustatud isiku alalise elukoha järgse riigi kohtusse nõue õnnetuse põhjustanud isiku tsiviilvastutuskindlustuse andja vastu, kelle asukoht on muus liikmesriigis kui kahjustatud isiku alaline elukoht.
- 34 Sissejuhatavalt tuleb märkida, et eelotsusetaotlusest nähtub esiteks, et Paweł Hofsoe hagi oli esitatud 4. veebruaril 2015 ehk pärast 10. jaanuari 2015, nii et määrus nr 1215/2012 oli vastavalt oma artiklile 81 kohaldatav.
- 35 Teiseks annab tsiviilseadustiku artikli 822 § 4 hüvitist saama õigustatud isikule õiguse esitada hagi otse kindlustusandja vastu, mille tagajärjel muutuvad vastavalt määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõikele 2 kohaldatavaks selle määruse artiklid 10–12.
- 36 Kolmandaks, kuivõrd määruse nr 1215/2012 artikli 11 lõike 1 punkt b ja artikli 13 lõige 2 kordavad sisuliselt vastavalt määruse nr 44/2001 artikli 9 lõike 1 punkti b ja artikli 11 lõike 2 sõnastust, siis jääb tõlgendus, mille Euroopa Kohus on andnud viimati nimetatud sätete kohta, kehtima ka määruse nr 1215/2012 samaväärsete sätete kohta (vt analoogia alusel 21. mai 2015. aasta kohtuotsus, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punkt 60, ja 21. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, punkt 43).
- 37 Neljandaks tuleb ka meenutada, et Euroopa Kohus on otsustanud, et määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõikes 2 tehtud viite ülesanne on lisada selle määruse artikli 11 lõike 1 punktis b sisalduvasse hagejate loetelusse isikud, kellele on kahju tekitatud, piiramata nende isikute ringi nendega, kellele on seda tekitatud otseselt (20. juuli 2017. aasta kohtuotsus, MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Nii tuleb *forum actoris*'t laiendada vastavalt kindlustatu pärijale ja tööandjale, kes maksis töötajale palka pika haiguspuhkuse jooksul, millel töötaja viibis temaga juhtunud liiklusõnnetuse tagajärjel (17. septembri 2009. aasta kohtuotsus, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 44, ja 20. juuli 2017. aasta kohtuotsus, MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, punkt 35).
- 39 Need kohtuotsused rajanevad põhistusel, mille kohaselt esiteks on määruse nr 1215/2012 II peatüki 3. jao sätete eesmärk kaitsta nõrgemat poolt tema huve arvestades soodsamate kohtualluvuse eeskirjadega kui üldised eeskirjad ning mille kohaselt teiseks peaks isikul, kellele otseselt kahjustatud isiku nõuded loovutati ja keda ennast võib pidada nõrgemaks osapooleks, olema võimalik tugineda kohtualluvuse erinormidele, mis on ette nähtud määruse nr 1215/2012 artikli 11 lõike 1 punktis b koostoimes sama määruse artikli 13 lõikega 2 (vt selle kohta 17. septembri 2009. aasta kohtuotsus, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, punktid 40 ja 44).

- 40 Samas peavad erandid kostja elukohajärgsest kohtualluvusest olema erakorralised ja neid tuleb tõlgendada kitsalt (vt selle kohta 17. juuni 1992. aasta kohtuotsus, Handte, C-26/91, EU:C:1992:268, punkt 14; 19. jaanuari 1993. aasta kohtuotsus, Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, punktid 14–17; 13. juuli 2000. aasta kohtuotsus, Group Josi, C-412/98, EU:C:2000:399, punktid 49 ja 50, ning 17. septembri 2009. aasta kohtuotsus, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, punktid 36–39).
- 41 Neil asjaoludel tähendab määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõikel 2 koostoimes sama määruse artikli 11 lõike 1 punktiga b olev kaitsefunktsioon seda, et neis normides ette nähtud valikulise kohtualluvuse eeskirjade kohaldamine ei laiene isikutele, kelle puhul ei ole niisugune kaitse õigustatud (vt selle kohta 13. juuli 2000. aasta kohtuotsus, Group Josi, C-412/98, EU:C:2000:399, punktid 65 ja 66; 26. mai 2005. aasta kohtuotsus, GIE Réunion européenne jt, C-77/04, EU:C:2005:327, punkt 20, ja 17. septembri 2009. aasta kohtuotsus, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 41).
- 42 Eelnevast järeldub, et kindlustuse valdkonna majandus- või kutsetegevuses osalejate vahelistes suhetes, kellest mitte kellegi puhul ei saa eeldada, et ta on teisega võrreldes nõrgemal positsioonil, ei ole mingisugune eriline kaitse õigustatud (vt 26. mai 2005. aasta kohtuotsus, GIE Réunion européenne jt, C-77/04, EU:C:2005:327, punkt 20; 17. septembri 2009. aasta kohtuotsus, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 42, ja 21. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, punktid 30 ja 31).
- 43 Niisugusele isikule nagu Paweł Hofsoe, kes tegeleb oma majandus- või kutsetegevuse raames kindlustushüvitise sissenõudmisega, kui talle on lepingu alusel vastavad nõuded loovutatud, ei laiene erikaitse, mida pakub *forum actoris*.
- 44 Määruse nr 1215/2012 põhjendusest 18 tuleneb küll muidugi, et selle määruse II peatüki 3. jao eesmärk on kaitsta nõrgemat poolt tema huve arvestades soodsamate kohtualluvuse eeskirjadega kui üldised eeskirjad, aga tundub, et põhikohtuasjas esitatud nõue kuulub üksnes ettevõtjatevaheliste suhete raamistikku ega puuduta seega nõrgemal positsioonil olevaks peetava osapoole menetluslikku olukorda (vt selle kohta 21. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, punktid 29 ja 30).
- 45 Asjaolu, et niisugune ettevõtja nagu Paweł Hofsoe tegeleb oma majandus- või kutsetegevusega väikese organisatsioonilise struktuuri kaudu, ei saa viia eespool kirjeldatuga seoses järeldusele, et tegemist on kindlustusandjaga võrreldes nõrgema osapoolega. Selle juhtumipõhine hindamine, kas niisugust ettevõtjat võib pidada „nõrgemaks osapooleks“ nii, et ta kuuluks mõiste „kahjustatud isik“ alla määruse nr 1512/2012 artikli 13 lõike 2 tähenduses, tekitaks ohu õiguskindlusetuse tekkeks ning oleks vastuolus määruse eesmärgiga, mida on nimetatud põhjenduses 15 ja mille kohaselt peavad kohtualluvuse eeskirjad olema hästi etteaimatavad (vt selle kohta 20. juuli 2017. aasta kohtuotsus, MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, punkt 34).
- 46 Niisugust tõlgendust toetab lisaks ka määruse nr 1215/2012 põhjenduses 15 meelde tuletatud eesmärk, mille kohaselt kohtualluvuse eeskirjad peaksid olema hästi etteaimatavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga.
- 47 Neil asjaoludel tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 13 lõiget 2 koostoimes artikli 11 lõike 1 punktiga b tuleb tõlgendada nii, et neile sätetele ei või tugineda füüsiline isik – kelle majandus- või kutsetegevus seisneb muu hulgas kahjuhüvitise sissenõudmises kindlustusandjatelt nõude loovutamise lepingu alusel, mille ta on sõlminud liiklusõnnetuses kannatanuga –, et esitada kahjustatud isiku alalise elukoha järgse riigi kohtusse nõue õnnetuse põhjustanud isiku tsiviilvastutuskindlustuse andja vastu, kelle asukoht on muus liikmesriigis kui kahjustatud isiku alaline elukoht.

Kohtukulud

- 48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 13 lõiget 2 koostoimes artikli 11 lõike 1 punktiga b tuleb tõlgendada nii, et neile sätetele ei või tugineda füüsiline isik – kelle majandus- või kutsetegevus seisneb muu hulgas kahjuhüvitise sissenõudmises kindlustusandjatelt nõude loovutamise lepingu alusel, mille ta on sõlminud liiklusõnnetuses kannatanuga –, et esitada kahjustatud isiku alalise elukoha järgse riigi kohtusse nõue õnnetuse põhjustanud isiku tsiviilvastutuskindlustuse andja vastu, kelle asukoht on muus liikmesriigis kui kahjustatud isiku alaline elukoht.

Allkirjad